

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O UREĐENJU SUDOVA

Član 1.

U Zakonu o uređenju sudova („Službeni glasnik RS”, br. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11 – dr. zakon, 78/11 – dr. zakon, 101/11, 101/13 i 40/15 – dr. zakon), u članu 23. stav 1. tačka 2. posle reči: „(član 234. stav 3. Krivičnog zakonika);” dodaju se reči: „i krivična dela za koja je posebnim zakonom utvrđena nadležnost višeg suda;”.

U stavu 2. tačka 3. posle reči: „vrednosti” dodaju se reči: „u izvršnim postupcima i postupcima obezbeđenja;”.

Član 2.

U članu 25. stav 2. posle reči: „na osnovu” dodaju se reči: „izvršnih i”.

Član 3.

U članu 63. stav 2. reči: „koje utvrđuje Visoki savet sudstva” zamenjuju se rečima: „i merila”.

Posle stava 4. dodaje se stav 5. koji glasi:

„Kriterijumi, merila i postupak za ocenjivanje rada sudijskih pomoćnika uređuju se aktom Visokog saveta sudstva.”.

Član 4.

U članu 65. posle stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Broj sudijskih pripravnika određuje se posebno za svaki sud, aktom ministra nadležnog za pravosuđe.”.

Dosadašnji st. 3. i 4. postaju st. 4. i 5.

Član 5.

Visoki savet sudstva donosi akt kojim se uređuju kriterijumi, merila i postupak za ocenjivanje rada sudijskih pomoćnika u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ministar nadležan za pravosuđe donosi akt kojim se određuje broj sudijskih pripravnika u svakom sudu u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 6.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” osim odredbe člana 1. stav 2. ovog zakona koja stupa na snagu 1. jula 2016. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o uređenju sudova sadržan je u odredbi člana 97. tačka 16. Ustava Republike Srbije, prema kojoj Republika Srbija uređuje i obezbeđuje organizaciju, nadležnost i rad republičkih organa.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA I OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Osnovni razlog za izmene i dopune Zakona o uređenju sudova je zbog predlaganja novog Zakona o izvršenju i obezbeđenju. Prema tom predlogu zakona, odluke u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja donose osnovni sudovi i privredni sudovi, kao što je to i po važećem zakonu. Prema važećem Zakonu o izvršenju i obezbeđenju jedini pravni lek protiv prvostepenog rešenja osnovnog i privrednog suda jeste prigovor, koji se izjavljuje sudu koji je doneo prvostepeno rešenje, usled čega se ceo postupak okončava na nivou osnovnih i privrednih sudova. Bitna novina koju predviđa novi Zakon o izvršenju i obezbeđenju jeste, istina restriktivano, vraćanje žalbe u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja. Žalba je u izvršnom postupku dozvoljena u četiri slučaja, a u postupku obezbeđenja u dva slučaja. Budući da je, žalba devolutivan pravni lek, o njoj odlučuju viši sudovi, odnosno Privredni apelacioni sud, zavisno od toga ko je doneo rešenje koje se žalbom pobija. Izričito određenje da o žalbi protiv prvostepenog rešenja osnovnog suda rešava viši sud jeste predmet člana 1. Predloga zakona. Budući da Zakon o uređenju sudova propisuje da „Privredni apelacioni sud odlučuje o žalbama na odluke privrednih sudova i drugih organa, u skladu sa zakonom” (član 26. stav 1), što znači i o žalbama protiv rešenja koja u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja donesu privredni sudovi, nije bilo potrebno da se u nadležnosti Privrednog apelacionog suda bilo šta menja.

Prema važećem Zakonu u uređenju sudova privredni sudovi u prvom stepenu izvršavaju rešenja o izvršenju na osnovu verodostojnih isprava u kojima kao izvršni poverilac i izvršni dužnik figuriraju subjekti određeni tačkom 1. stavom 1. člana 25. Zakona o uređenju sudova (tzv. subjektivni kriterijum nadležnosti) i „određuju i sprovode izvršenje i obezbeđenje odluka privrednih sudova” (član 25. stav 2). Odluke privrednih sudova su izvršne isprave, ali je zakon zanemario da postoje i izvršne isprave koje svojoj prirodi nisu odluke sudova, pa ni privrednih (izvod iz Registra zaloge ili izvod iz Registra finansijskog lizinga) i da bi privredni sudovi trebalo da sprovode izvršenje i izvršnih isprava koje nisu sudske odluke, razume se, pod uslovom da je ispunjen subjektivni kriterijum. Stoga, predviđeno je da privredni sudovi određuju izvršenje i sprovode izvršenje i na osnovu izvršnih isprava u kojima su izvršni poverilac i dužnik lica iz tačke 1. stava 1. člana 25. Zakona o uređenju sudova. To je sadržina člana 2. Predloga zakona.

Zakon o uređenju sudova je solidno uredio ocenjivanje sudijskih pomoćnika (nadležnost za ocenjivanje, same ocene, uticaj najviše ocene na napredovanje itd). Propust je što nije ostavio prostor da se postupak ocenjivanja bliže uredi aktom podzakonske snage. Ovim zakonom na to se ovlašćuje Visoki savet sudstva (član 3), koji donosi akt kojim uređuje kriterijume, merila i postupak za ocenjivanje rada sudijskih pomoćnika. Visoki savet sudstva dužan je da donose akt u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona (član 5. stav 1).

Ministar nadležan za pravosuđe, pored uređivanja postupka u kome se primaju sudijski pripravnici (član 65. stav 4. Zakona o uređenju sudova), ovlašćuje se i da donese akt kojim za svaki sud određuje broj sudijskih pripravnika koji se u njega prima (član 4), u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona (član 5. stav 2).

Članom 6. Predloga zakona predviđeno je da ovaj zakon stupi na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a odredba koja se tiče promene stvarne nadležnosti viših sudova u izvršnom postupku i postupku obezbeđenja (član 1. stav 2) stupa na snagu kada i novi Zakon o izvršenju i obezbeđenju, tj. 1. jula 2016. godine.

III. SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno da se obezbede sredstva u budžetu Republike Srbije.

PREGLED ODREDAVA ZAKONA O UREĐENJU SUDOVA KOJE SE MENJAJU ILI DOPUNJUJU

Član 23.

Viši sud u prvom stepenu:

1. sudi za krivična dela za koja je kao glavna kazna predviđena kazna zatvora preko deset godina;

2. sudi za krivična dela: protiv čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom, protiv Vojske Srbije; odavanje državne tajne; odavanje službene tajne; krivično delo propisano zakonom koji uređuje tajnost podataka; pozivanje na nasilnu promenu ustavnog uređenja; izazivanje nacionalne, rasne i verske mržnje i netrpeljivosti; povreda teritorijalnog suvereniteta; udruživanje radi protivustavne delatnosti; povreda ugleda Republike Srbije; povreda ugleda strane države ili međunarodne organizacije; pranje novca; kršenje zakona od strane sudije, javnog tužioca i njegovog zamenika; ugrožavanje bezbednosti vazdušnog saobraćaja; ubistvo na mah; silovanje; obljuba nad nemoćnim licem; obljuba zloupotrebom položaja; otmica; trgovina maloletnim licima radi usvojenja; nasilničko ponašanje na sportskoj priredbi i javnom skupu; primanje mita; zloupotreba položaja odgovornog lica (član 234. stav 3. Krivičnog zakonika); zloupotreba u javnim nabavkama (član 234a stav 3. Krivičnog zakonika); I KRIVIČNA DELA ZA KOJA JE POSEBNIM ZAKONOM UTVRĐENA NADLEŽNOST VIŠEG SUDA;

3. sudi u krivičnom postupku prema maloletnim učiniocima krivičnih dela;

4. odlučuje o molbi za prestanak mere bezbednosti ili pravne posledice osude za krivična dela iz svoje nadležnosti;

5. odlučuje o zahtevima za rehabilitaciju;

6. odlučuje o zabrani rasturanja štampe i širenja informacija sredstvima javnog informisanja;

7. sudi u građanskopravnim sporovima kad vrednost predmeta spora omogućuje izjavljivanje revizije; u sporovima o autorskim i srodnim pravima i zaštiti i upotrebi pronalazaka, industrijskog dizajna, modela, uzoraka, žigova, oznaka geografskog porekla, topografije integrisanih kola, odnosno topografije poluprovodničkih proizvoda i oplemenjivača biljnih sorti ako nije nadležan drugi sud; u sporovima o osporavanju ili utvrđivanju očinstva i materinstva; u sporovima za zaštitu od diskriminacije i zlostavljanja na radu; u sporovima o objavljivanju ispravke informacije i odgovora na informaciju zbog povrede zabrane govora mržnje, zaštite prava na privatni život, odnosno prava na lični zapis, propuštanja objavljivanja informacije i naknade štete u vezi sa objavljivanjem informacije;

8. sudi u sporovima povodom štrajka; povodom kolektivnih ugovora ako spor nije rešen pred arbitražom; povodom obaveznog socijalnog osiguranja ako nije nadležan drugi sud; povodom matične evidencije; povodom izbora i razrešenja organa pravnih lica ako nije nadležan drugi sud;

Viši sud u drugom stepenu odlučuje o žalbama na odluke osnovnih sudova:

1. o merama za obezbeđenje prisustva okrivljenog;

2. za krivična dela za koja je propisana novčana kazna i kazna zatvora do pet godina;

3. na rešenja u građanskopravnim sporovima; na presude u sporovima male vrednosti; U IZVRŠNIM POSTUPCIMA I POSTUPCIMA OBEZBEĐENJA; u vanparničnim postupcima.

Viši sud vodi postupak za izručenje okrivljenih i osuđenih lica, pruža međunarodnu pravnu pomoć u postupcima za krivična dela iz svoje nadležnosti, izvršava krivičnu presudu inostranog suda, odlučuje o priznanju i izvršenju stranih sudskih i arbitražnih odluka ako nije nadležan drugi sud, odlučuje o sukobu

nadležnosti osnovnih sudova sa svog područja, obezbeđuje i pruža pomoć i podršku svedocima i oštećenima i vrši druge poslove određene zakonom.

Zakonom se može predvideti da u određenim vrstama pravnih stvari postupaju samo određeni viši sud.

Član 25.

Privredni sud u prvom stepenu sudi:

1. u sporovima između domaćih i stranih privrednih društava, preduzeća, zadruga i preduzetnika i njihovih asocijacija (privredni subjekti), u sporovima koji nastanu između privrednih subjekata i drugih pravnih lica u obavljanju delatnosti privrednih subjekata, kao i kad je u navedenim sporovima jedna od stranaka fizičko lice ako je sa strankom u odnosu materijalnog suparničarstva;

2. u sporovima o autorskim i srodnim pravima i zaštiti i upotrebi pronalazaka, industrijskog dizajna, modela, uzoraka, žigova, oznaka geografskog porekla, topografije integrisanih kola, odnosno topografije poluprovodničkih proizvoda i oplemenjivača biljnih sorti koji nastanu između subjekata iz tačke 1. ovog stava; u sporovima povodom izvršenja i obezbeđenja iz nadležnosti privrednih sudova, a u sporovima povodom odluka izabranih sudova samo kad su donete u sporovima iz tačke 1. ovog stava;

3. u sporovima koji proizlaze iz primene Zakona o privrednim društvima ili primene drugih propisa o organizaciji i statusu privrednih subjekata, kao i u sporovima o primeni propisa o privatizaciji i hartijama od vrednosti;

4. u sporovima o stranim ulaganjima; o brodovima i vazduhoplovima, plovidbi na moru i unutrašnjim vodama i sporovima u kojima se primenjuju plovidbeno i vazduhoplovno pravo, izuzev sporova o prevozu putnika; o zaštiti firme; povodom upisa u sudski registar; povodom reorganizacije, sudske i dobrovoljne likvidacije i stečaja osim sporova za utvrđenje postojanja zasnivanja i prestanka radnog odnosa koji su pokrenuti pre otvaranja stečaja.

Privredni sud u prvom stepenu vodi postupak za upis u sudski registar pravnih lica i drugih subjekata, ako za to nije nadležan drugi organ; vodi postupak stečaja i reorganizacije; određuje i sprovodi izvršenje na osnovu IZVRŠNIH I verodostojnih isprava kada se odnose na lica iz stava 1. tačka 1. ovog člana, određuje i sprovodi izvršenje i obezbeđenje odluka privrednih sudova, a odluka izabranih sudova samo kad su donete u sporovima iz stava 1. tačka 1. ovog člana; odlučuje o priznanju i izvršenju stranih sudskih i arbitražnih odluka donetih u sporovima iz stava 1. tačka 1. ovog člana; određuje i sprovodi izvršenje i obezbeđenje na brodovima i vazduhoplovima; vodi vanparnične postupke koji proizlaze iz primene Zakona o privrednim društvima.

Privredni sud u prvom stepenu odlučuje o privrednim prestupima i s tim u vezi o prestanku zaštitne mere ili pravne posledice osude.

Privredni sud pruža međunarodnu pravnu pomoć za pitanja iz svoje nadležnosti i vrši i druge poslove određene zakonom.

Zakonom se može predvideti da u određenim vrstama pravnih stvari postupaju samo određeni privredni sud.

Član 63.

Pri ocenjivanju vrednuju se obim i kvalitet posla, savesnost, preduzimljivost i objavljeni stručni i naučni radovi.

Ocenjivanje rada sudijskih pomoćnika vrši se na osnovu objektivnih i jedinstvenih kriterijuma koje utvrđuje Visoki savet sudstva I MERILA.

Ocene su: „ne zadovoljava”, „zadovoljava”, „dobar”, „ističe se” i „naročito se ističe”.

Viši sudijski saradnik čiji je rad najmanje dve godine uzastopno ocenjen sa „naročito se ističe” može steći zvanje sudskog savetnika i ako ne ispunjava uslove za sudiju višeg suda.

KRITERIJUMI, MERILA I POSTUPAK ZA OCENJIVANJE RADA SUDIJSKIH POMOĆNIKA UREĐUJU SE AKTOM VISOKOG SAVETA SUDSTVA.

Član 65.

Za sudijskog pripravnika prima se lice koje je završilo pravni fakultet i ispunjava opšte uslove za rad u državnim organima.

Sudijski pripravnik prima se u osnovni, viši, privredni i prekršajni sud.

BROJ SUDIJSKIH PRIPRAVNIKA ODREĐUJE SE POSEBNO ZA SVAKI SUD, AKTOM MINISTRA NADLEŽNOG ZA PRAVOSUĐE.

Pri prijemu sudijskih pripravnika naročito se vodi računa o nacionalnom sastavu stanovništva, odgovarajućoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina i poznavanju stručne pravne terminologije na jeziku nacionalne manjine, koji je u službenoj upotrebi u sudu.

Postupak prijema sudijskih pripravnika bliže se uređuje aktom ministra nadležnog za pravosuđe.

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA
SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE**

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo pravde

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o uređenju sudova
Draft Law on Amendments to the Law on Organization of Courts

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno sa odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII. – Pravosuđe, slobode i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Naslov VII. – Pravosuđe, slobode i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

- /

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Pravne tekovine EU sa kojima je domaće zakonodavstvo potpuno usklađeno

- /

- v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

- /

5. Ako ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

- /

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

- /

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

- /

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U postupku pripreme Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o uređenju sudova nije ostvarena saradnja sa Evropskom komisijom s obzirom na to da se u konkretnom slučaju radi o neznatnom obimu dopune.